

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Dubitatum iterum in Gallia de ordinibus presbyterij collatis à
Chorepiscopis. Consultus Nicolaus I. respondit esst validos, sed
abstinendum ab illis in posterum. Contrarium senserunt post aliquot ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Ecclesijs accidisse conspeximus. Quæ verba lucem accipient è Flodoardo; qui Leonem IV. interpellatum ab Hincmaro scripsit de ordinationibus à Chorepiscopis peractis, præcipuè post obitum alicujus Episcopi. Occasione enim ministerij Chorepiscoporum, quo satis consultum videbatur ecclesiasticæ administrationi, Reges differebant electiones Episcoporum, & interim ecclesiasticæ facultates secularium usibus cedebant. In hac verò epistola, inquit Flodoardus, de his quos temeritas chorepiscopalis ordinare, vel quòd Spiritum sanctum consignando tradere præsumebat, requisivit. Et quòd terrena potestas hac materia sæpe offenderet, ut videlicet Episcopo quolibet defuncto, per Chorepiscopum solis Pontificibus debitum ministerium perageret, & res ac facultates Ecclesiæ secularium usibus expendebantur, sicut & in nostra Ecclesiâ jam secundo actum fuisset.

IX. Si extarent Hincmari epistola & Leonis IV. rescriptum, profectò magnum adjumentum afferrent ad hujus materiæ discussionem: quæ licet à Synodo Meldensi sincerè decisa esset, si ambiguitatem circa Subdiaconos demas, attamen variis desiderio Episcoporum contentionibus iterum revocata est in dubium, adeo ut Nicolaus I. tractus fuerit in partes pro Chorepiscopis. Etenim anno octingentesimo sexagesimo quarto consultus à Rodulfo Archiepiscopo Bituricensi, de Presbyterorum & Diaconorum ordinationibus collatis à Chorepiscopis in Gallia, respondit validas quidem esse ordinationes illas; sed veruit similia à Chorepiscopis præter regulas tentari in posterum, ne ad eos dignitas Episcoporum transferretur. Hoc autem argumentum ad sententiam suam fulciendam adducit: *Ad formam enim septuaginta, Chorepiscopi facti sunt; quos quis dubitet Episcoporum habuisse officia? Quæ responsio, quamvis à canonibus omnino aliena, excusatos tamen reddit Gallicanos Episcopos, si varias in partes distraherentur, cum ipsi Romani Pontifices in hac quæstione contraria rescripta ediderint. Hoc solum pro defensione Nicolai proferri potest, quòd diversis occupatus negotiis, cursim respondere coactus fuerit, ut ipse præfatur in dicta epistola. Non obtinuit tamen apud Belgicos Episcopos hæc responsio, ut colligere licet è Synodo Metensi, quæ anno DCCCLXXXIX. coacta, hæc statuit: *Ut Basilicæ à Chorepiscopis consecrate, ab Episcopis consecrentur, roboratum est: quia juxta decreta Damasi Papæ, Innocentij, & Leonis, vacuum est & inane quiddam in summi sacerdotij Chorepiscopi egerunt ministerio, quòd ipsi iidem sunt qui & Presbyteri, sus-**

*ficienter inveniuntur. Plus detrimenti Chorepiscopis attulit invidiosa hæc Nicolai sententia quàm tot synodorum definitiones, cum nihil sibi reliqui esse viderent Episcopi, si Presbyterorum ordinationes à Chorepiscopis tentatæ irritæ non essent, etsi à Canonibus vetitæ. Accedebat incommodum quo vacantes Ecclesiæ laborabant, cum prætextu ministerij quod à Chorepiscopis impendebatur, Principes ab electionibus concedendis cessarent, ecclesiasticis proventibus ad suorum utilitatem revocatis. Tacita ergo definitione potiùs quàm expressa ad executionem Capitularis, rerum experimento consultiores facti Episcopi conspirarunt, à constituendis Chorepiscopis abstinentes, tuncque sollicitudinem animadvertendi in Presbyteros & pagorum visitandorum, quæ præter cetera Chorepiscopis competeat, Archidiaconis concesserunt. Desierant Chorepiscopi sub finem seculi undecimi, ut colligere licet ex Sigeberti historici hallucinatione, qui ex hac muneris accessione, quæ sua tempestate penes Archidiaconos erat, eos cum Chorepiscopis confudit: *Damasus, inquit, Papa decrevit, ne quid contra Episcopos præsumant Archidiaconi, qui dicuntur Chorepiscopi, id est, villarum & regionum Episcopi.* Desuetudo hujus ministerij in Patriarchatu Constantinopolitano id quoque induxit ut Chorepiscopi munus idem esset cum eo quod delegatis à Patriarcha vel Metropolitanis impositum erat, qui monasteria visitabant, ad coercendos immorigeros, controversias Abbatum & monachorum dirimendas, & restaurandam disciplinam monasticam mittebantur. Delegati ejusmodi, *Ἐξαρχοὶ* seu Præfecti dicuntur, quorum potestas iis mandatis comprehenditur quæ relata sunt in Collectione Iuris Græco-Romani. Scholiastes Harmenopuli Exarchos istos cum antiquis Chorepiscopis temerè confudit, in eam opinionem ductus, quòd reliquo Chorepiscoporum ministerio hæc quoque pars visitandorum monasteriorum in Oriente adjuncta sit, ut patet ex Collectione Arabica. Perseverant namque adhuc in Oriente Chorepiscopi. Sed in Patriarchatu Alexandrino, deletis Episcopis, soli Chorepiscopi curam Patriarchæ in administratione Ecclesiarum levant: quod ducentis abhinc annis inductum fuisse testatur Cyrillus Alexandriæ Patriarcha, iis literis quas in Valachia scripsit anno millesimo sexcentesimo duodecimo. Hic est Cyrillus qui post aliquot annos in sedem Constantinopolitanam provectus, meritas pœnas dedit, quòd à veteri Ecclesiæ illius traditione deficiens,*

Flodoard. l. 1.
Hist. Rem. c. 10.
Nicolaus I. in ep.
ad Rodulf. Bur.
Tom. 1. Conc.
Gall.

Sigebertus in
Chron.

Lib. vi. Ind.
Græco-Rom.

Scholion ad Tit.
ix. Episcopi Or.
notati Hæretici,
perjurarum,
vul. Ἐξαρχοὶ
Ἐξαρχοὶ ἢ
Πατριάρχου ἢ
ἐπιτ. ἢ ἄλλ. ἁγίω.
ἡθ. ἡθ.

& ab Hieremia Patriarchæ censura, qua Confessionem Augustanam olim notaverat, aliquot articulis professionis Hollandicæ subscripsisset.

Vide lib. 1. cap. 14. § 3.

CAPVT XV.

Synopsis.

I. Principes tuentur constitutiones ecclesiasticas qua sunt promulgata & usu recepte. Promulgatio legum necessaria, ut sint nota, e Novella Iustiniani. Ordo promulgationis in Imperio; Et in Gallia.

II. An constitutionum ecclesiasticarum promulgatio Roma facta sufficiat. Communior, & verior opinio, non sufficere. Quod congruit cum lege naturali, & civili. Et exemplo Iustiniani, qui leges ecclesiasticas per provincias edebat, directis literis ad Patriarchas, ut eas Metropolitibus, hi autem Episcopis insinuarent. Hac necessitas probatur ex discrimine legum pontificiarum & regiarum.

III. Probatur etiam e Conciliis Lateranensi & Tridentino.

IV. Et praxi Universalis Ecclesie, in definitionibus Conciliorum Generalium per provincias publicandis; ut constat e Concilio Arelateni primo, & Niceno.

V. E Synodo quoque Sardicensi. Explicatus Athanasius, de numero Episcoporum qui ejus restitutioni subscripserunt. Et ex Hilario.

VI. E Concilio quoque Ephesino.

VII. Idem mos usurpatus ab antiquis Rom. Pontificibus, in Decretis suis edendis per provincias. Siricius eam curam imponit Himerio Tarracoeni Episcopo. Necessaria erat decretorum novorum Siricii editio, ex Innocentio. Qui decreta quoque sua publicari jubet.

VIII. Eo iure usus Zozimus; & Leo I. in capitibus fidei & disciplina. Gallicani Episcopi Decreta Romane sedis in synodis edebant, & canonibus inferebant.

IX. Explicatur quod obijci solet e Nicolao, qui Decretis Pontificum non editis in Gracia, obstringi Photium scripsit. E cuius verbis necessitas promulgationis colligitur.

X. Respondetur objectioni de vitandis excommunicatis ante promulgationem. Id novo & singulari iure receptum. Imò verò Innocentius in explicatione huius novi juris stat pro priore sententia. De tempore quo leges teneant, post editionem, fuse Menochius.

I. **T**VITIO quam Principes Canonibus & Decretis Pontificum præstant, ad eas constitutiones ecclesiasticas refertur quæ vim legum obtinent. Duæ autem conditiones omnino requiruntur ut leges omnes, tam ecclesiasticæ, quam civiles, effectum suum sortiantur. Vna est, ut legitime insinuatæ sint, & promulgatæ; altera, ut sint usu receptæ.

Promulgatio legum ideo necessaria est, quoniam qui legum sententiam ignorant, nulla religione ad observationem teneri

possunt. Vnde præcipua cura post leges conditas hæc fuit apud Græcos & Romanos, ut publicè proponerentur, & tabulis, columnis, vel axonibus affigerentur. Nolo antiquos mores repetere, cum fatius sit iis discutiendis immorari quorum usu quotidiano calent omnia iudicum tribunalia. Exat apud Iustinianum Novella constitutio, quæ modum publicandarum legum præscribit, & earum vim cohibet, donec redita fuerint.

Novel. 66. F. fa. Et nota. Conf. u. §. 1. & 3.
Novel. 66. F. fa. Et nota. Conf. u. §. 1. & 3.
Vide Præceptionem Guicramini Regian. 186. T. 1. Conc. Gall.
ut vertit verus interpres, & elapsi fuerint duo menses à die insinuationis. Hæc autem promulgatio eo ordine procedit, ut constitutio à Principe ad Præfectos prætorio dirigatur: qui edictis publicè propositis, eam in civitate, ubi sedes prætoriana instituta est, omnibus notam reddant; deinde eam mittant ad omnes Præsides provinciarum, qui legem in metropolitana civitate & in ceteris civitatibus provinciarum publicari curabunt. Civitatis nomine non singulæ urbes & oppida alicujus provinciarum intelligebantur, sed illæ tantum quæ in laterculo Imperij descriptæ, civitatum nomine & dignitate erant insignitæ; quæ ferè omnes, sub Christianis Imperatoribus, episcopatibus decoratæ sunt. Idem ordo per Gallias etiam hodie obtinet, quoad Principum nostrorum Constitutiones. Nam etsi Galliarum regnum juris Romani auctoritate non teneatur, ejus rationes amplectitur. Edicta autem Principum nostrorum ad Curias Parlamenti (à quibus vice sacra iudicatur, æquè ac olim à Præfedis prætorio) eo consilio mittuntur, ut in earum Auditoriis publicentur, in Acta redigantur, & præcepto Curiarum deinde ad Seneschallos exempla Constitutionum deferantur, qui promulgationi curandæ in civitate cui præsent incumbant. Administrationis publicæ forma, quæ hodie apud nos viget, paululum à Romani Imperij ordine discedit. Sed discrimen illud in provinciarum finibus, qui angustiores apud nos, potiùs quàm in re ipsa versatur. Etenim illi provincias solidas, id est, metropolitanam civitatem cum ceteris civitatibus quæ ab illa pendebant, Præsibus provinciarum credebant; cum apud nos Seneschallis aut Bajulis, qui vices præsidum obtinent, civitas una vel altera cum pago illius civitatis committi soleat. In prima Regum dynastia Constitutiones generales mittebantur ad Episcopos omnes & Iudices, quos Comites frequentius nuncupabant, quorum ministerium per unamquamque civitatem & pagum illi contributum diffundebatur. Qui ordo propagatus est in

O ij